

# CONSIDERAȚII PRIVIND REGLEMENTAREA PRIN NORME DE DREPT ADMINISTRATIV ÎN SCOPUL PROTEJĂRII VALORILOR UMANE ÎN ROMÂNIA

**Prof. univ. dr. habil. Alina-Livia NICU**

*Faculty of Law, University of Craiova, Romania*

*nicu1940ion@gmail.com*

---

**ABSTRACT: A Few Considerations Concerning the Specific Regulation Procedures Through Administrative Law Norms which could most adequately serve the main Purpose of Protecting Human Values in Romania.**

The present study does propose an useful analysis which does concern the respective place taken and role played by administrative law among the juridical mechanisms made use of in the Romanian society in order to sustain, protect and guarantee the human values in Romania. Thirty-three years after the restoration of a democratic political regime in Romania we have thought of as being useful to take a meditative break in order to evaluate how much useful and how much benefic could be (for the Romanian citizens themselves as well as for the foreign ones who are visiting Romania or who are carrying on in our country some social and economical activities) the administrative law's pertaining norms and the respective state's structures the activities of which are currently ruled over through this type of juridical norms.

Our analysis is partly dedicated to taking into due consideration of the distinctive specific features of the social relationships which had been effectively acting during the respective states of emergency and alert which had been enforced as consequences of the worldwide bursting out of the Covid-19 pandemics which we have situated into a correlative relationship with the (efficient or not) quickness of reaction in regard to it then manifested by the inside structures of the Romanian public administration. Other studied issues are respectively the ones of the effectiveness (or not) manifested by the currently enforced administrative law's norms in respect to the management of the occurring humanitarian crises and therefore of their juridical usefulness itself. We have concluded our study by a series of *de lege ferenda* suggestions.

**Keywords:** *regulation activity, human values, administrative law, management of crisis'situations, public administration.*

---

## 1. Determinări în alegerea temei

Ne aflăm la aproximativ treizeci și trei de ani de la evenimentele din decembrie 1989. În timpul respectivelor evenimente, materializate în „proteste, lupte de stradă și demonstrații desfășurate în România, între 16 și 22 decembrie 1989”<sup>1</sup>, românii au înfruntat în stradă forțele de ordine riscându-și viața. Concetățeni ai noștri s-au jertfit pe altarul libertății cu gândul la un viitor mai bun<sup>2</sup>.

Cei treizeci și trei de ani constituie o perioadă în care poporul român a trebuit să facă față unui proces continuu de schimbări. Astfel, la aproximativ un an și 2 luni de la evenimentele din decembrie 1989, a intrat în vigoare o lege care a influențat puternic relațiile sociale din țara noastră: Legea nr. 18 din 19 februarie 1991 – Legea fondului funciar<sup>3</sup>, lege care consacra ca valoare fundamentală a societății românești dreptul de proprietate privată asupra pământului și ideea de reparație<sup>4</sup> prin care cei cărora li s-au preluat în perioada regimului totalitar terenurile, ori urmașii acestora, să primească înapoi ceea ce au pierdut. Faptul că această lege a intrat în vigoa-

---

1 [https://ro.wikipedia.org/wiki/Revolu%C8%9Bia\\_Rom%C3%A2n%C4%83\\_din\\_1989](https://ro.wikipedia.org/wiki/Revolu%C8%9Bia_Rom%C3%A2n%C4%83_din_1989), vizitat la 20 noiembrie 2022.

2 Potrivit [https://ro.wikipedia.org/wiki/Victime\\_ale\\_Revolu%C8%9Biei\\_Rom%C3%A2ne\\_de\\_la\\_1989](https://ro.wikipedia.org/wiki/Victime_ale_Revolu%C8%9Biei_Rom%C3%A2ne_de_la_1989), vizitat la 21 noiembrie 2022, „Revoluția din 1989 a avut în total 1.166 de victime în orașele declarate martir: Alba Iulia, Arad, Brașov, Brăila, București, Buzău, Caransebeș, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Cugir, Hunedoara, Lugoj, Reșița, Sibiu, Târgoviște, Târgu Mureș, Timișoara. Potrivit statisticilor Institutului Revoluției Române, între zilele de 17 și 22 decembrie 1989 s-au înregistrat 271 de decese, între 22 și 25 decembrie, alte 715 decese, iar după 25 decembrie au fost înregistrate încă 113 victime. Fără dată exactă au fost înregistrate 67 de decese.”

3 Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 37 din 20 februarie 1991.

4 Textul articolului 8 din Legea nr. 18 din 19 februarie 1991 – Legea fondului funciar a precizat că „De prevederile legii beneficiază membrii cooperatori care au adus pământ în cooperativă sau cărora li s-a preluat în orice mod teren de către aceasta, precum și în condițiile legii civile, moștenitorii acestora,” dar și „membrii cooperatori care nu au adus pământ în cooperativă și alte persoane anume stabilite”. În același articol legiuitorul a precizat ca modalități de stabilire a „dreptului de proprietate privată asupra terenurilor care se găsesc în patrimoniul cooperativelor agricole de producție” „reconstituirea dreptului de proprietate sau construirea acestui drept”.

re anterior primei Constituții a României<sup>5</sup> demonstrează că forțele politice au înțeles că ideea de libertate și de viitor mai bun trebuie să se concretizeze prin îndreptarea de îndată a unei uriașe nedreptăți săvârșite de regimul totalitar atunci când românii au fost forțați să treacă în proprietatea statului pământul, acela care era nu numai principalul mijloc de producție cu ajutorul căruia își asigurau existența, ci și acela pentru care de milenii și-au jertfit viața apărându-l de cotropitori deseori având ca arme doar obiecte din inventarul agricol: coase, furci, topoare. A început astfel un proces dificil de renaștere a lumii de la sat<sup>6</sup>, lume afectată de dezrădăcinările produse în timpul regimului totalitar prin procesul accentuat de industrializare. A început atunci un proces complex de căutare a celor mai potrivite soluții pentru a motiva tinerii să rămână în sate sau să vină în sate, concluzia fiind că numai îmbunătățirea condițiilor de trai la sat va determina creșterea colectivităților locale din zonele rurale.

Trecerea de la proprietatea comună asupra mijloacelor de producție la existența întreprinderilor private a impus românilor să învețe a deveni întreprinzători, adică să învețe să înființeze, să gestioneze, să organizeze și să conducă o afacere, utilizând numai capitalul propriu sau capitalul propriu împreună cu capital atras, ceea ce a însemnat mai exact lecția dificilă privind asumarea riscurilor. Românii au trebuit să învețe că libertate înseamnă nu numai dreptul de a gândi și a te exprima liber, de a circula liber, de a cere autorităților o anumită conduită în raport cu tine. Au învățat că libertate înseamnă nu numai să beneficiezi de drepturi și libertăți, ci și să îți asumi responsabilități, autolimitări comportamentale, pentru că democrația fără ordine conduce la relații sociale bolnave care pot pune în pericol însăși ideea de democrație.

Consacrarea în articolul 25 din Constituția României, în forma aprobată prin referendum la 8 decembrie 1991, a dreptului la liberă circulație, atât în țară cât și în străinătate, a avut drept consecință perceperea

---

5 Adunarea Constituantă a adoptat Constituția în ședința din 21 noiembrie 1991. La 8 decembrie 1991 poporul român, prin referendum, a aprobat textul Constituției, aceasta intrând în vigoare.

6 Pentru rigoare științifică și pentru a nu se crea falsa impresie că afirmăm ideea că industrializarea ar fi fost un proces cu efecte negative, dorim să subliniem că depopularea satelor, care este o problemă ce preocupă astăzi multe țări, este în parte rezultatul natural al îmbătrânirii populației, îmbătrânire cu consecințe asupra gradului de dezvoltare socio-economică și, implicit, a gradului de atractivitate a colectivităților respective.

în mod direct de către un număr mare de cetățeni români a imaginii relațiilor sociale din diferite țări ale lumii, observarea directă a condițiilor de viață din acele locuri. Consacrarea în același articol a dreptului cetățenilor români de a emigra și de a reveni în țară a permis românilor să experimenteze modul de trai din diferite state. Analiza comparativă a relațiilor sociale din statele membre ale Uniunii Europene cu cele din România a condus la ideea că pentru poporul român este util și necesar să adere la Uniunea Europeană. A început atunci un drum pe care poporul român merge și astăzi, cel al integrării efective în Uniunea Europeană. Primul pas a fost făcut la 1 februarie 1993, când a fost semnat Acordul European prin care a fost instituită „o asociere între România, pe de o parte, și Comunitățile Europene și statele lor membre, pe de altă parte”<sup>7</sup>, acord care a intrat în vigoare la 1 februarie 1995 și care a fost urmat de depunerea în iunie 1995 a cererii de aderare a României la Uniune. La 1 ianuarie 2007 România a devenit stat membru al Uniunii Europene, consecința cea mai importantă din punct de vedere al administrației publice din România fiind aceea că au apărut obligații legale rezultând din Tratatul de aderare, obligații ce vizau implementarea în România a acquis-ului comunitar. Deopotrivă guvernanți și guvernanți, împreună, au început să redefinească relațiile sociale interne astfel încât să fie compatibile cu cele de la nivel comunitar, iar cetățenii români au început să simtă și să înțeleagă ce înseamnă „Principiul priorității dreptului comunitar”<sup>8</sup>.

7 [https://romania.representation.ec.europa.eu/despre-noi/scurt-istoric-al-relatiilor-dintre-romania-si-uniunea-europeana\\_ro](https://romania.representation.ec.europa.eu/despre-noi/scurt-istoric-al-relatiilor-dintre-romania-si-uniunea-europeana_ro), vizitat la 20 octombrie 2022.

8 Articolul 148 din Constituția României, în forma revizuită în 2003 și republicată, reglementează prioritatea dreptului comunitar astfel: „Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.”

Prioritatea dreptului comunitar, exprimată uneori prin sintagma „supremația dreptului comunitar” a fost afirmată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (denumirea actuală a instanței) prin Hotărârea Curții din data de 15 iulie 1964 – *Flaminio Costa împotriva E.N.E.L.*. Cu acest prilej Curtea a reținut că prioritatea dreptului comunitar trebuie să fie un principiu de drept comunitar european prin exprimările: „spre deosebire de tratatele internaționale obișnuite, Tratatul CEE a instituit o ordine juridică proprie, integrată în sistemul juridic al statelor membre în momentul intrării în vigoare a tratatului și care este obligatorie pentru instanțele acestora”; „această integrare a dispozițiilor care provin din izvoare comunitare în dreptul fiecărei țări membre, precum și, într-un sens mai general, litera și spiritul tratatului au drept corolar imposibilitatea

După aproximativ 30 de ani în care românii au învățat să se bucure de drepturile și libertățile cetățenești și de beneficiile apartenenței la marea familie comunitară europeană, la 26 februarie 2020<sup>9</sup> o realitate zguduitoare ni s-a înfățișat: în România, în județul Gorj a fost confirmat primul caz de boală coronavirus 2019, boală generată de sindromul respirator acut sever coronavirus 2, pandemia de Covid-19 determinând autoritățile române să ia măsuri de restrângere a anumitor drepturi și libertăți din motive de sănătate publică. Astfel, în aplicarea prevederilor Art. 93 aliniat (1) din Constituția României, care consacră prerogativa Președintelui României de a dispune „măsuri excepționale” în anumite situații, Președintele României a emis Decretul nr. 195 din 16 martie 2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României<sup>10</sup>, stare prelungită prin Decretul nr. 240 din 14 aprilie 2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României<sup>11</sup>. Definiția legală a stării de urgență este<sup>12</sup>: „ansamblul de măsuri excepționale de natură politică, economică și de ordine publică aplicabile pe întreg teritoriul țării sau în unele unități administrativ-teritoriale care se instituie în următoarele situații: a) existența unor pericole grave actuale sau iminente privind securitatea națională ori funcționarea democrației constituționale; b) iminența producerii ori producerea unor calamități care fac necesară prevenirea, limitarea sau înlăturarea, după caz, a urmărilor unor dezastre”. Articolul 4 din O.U.G. nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență<sup>13</sup> prevede că pe perioada stării de urgență, dacă starea de fapt o impune, poate fi restrâns exercițiul unor drepturi și libertăți fundamen-

---

statelor de a face să prevaleze, împotriva unei ordini juridice acceptate de către acestea pe bază de reciprocitate, o măsură unilaterală ulterioară care nu poate astfel să îi fie opozabilă”; „supremația dreptului comunitar este confirmată prin articolul 189, conform căruia regulamentele au caracter „obligatoriu” și „se aplică direct în fiecare stat membru”. Consecința acestui principiu are două componente: pe de o parte, statele membre sunt obligate să armonizeze dreptul național cu dreptul comunitar și, pe de altă parte, toate autoritățile și instanțele de judecată naționale să ignore normele de drept național care sunt contrare dreptului comunitar.

9 [https://en.wikipedia.org/wiki/COVID-19\\_pandemic\\_in\\_Romania](https://en.wikipedia.org/wiki/COVID-19_pandemic_in_Romania), vizitat la 20 octombrie 2022.

10 Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 16 martie 2020.

11 Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 14 aprilie 2020.

12 Art. 3, O.U.G. nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență.

13 Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 21 ianuarie 1999.

tale în condiții de respectare a reglementărilor din Art. 53 al Constituției<sup>14</sup>. Actul normativ prin care Președintele României a instituit starea de urgență a reglementat<sup>15</sup>, având ca scop precizat „prevenirea răspândirii COVID-19 și realizarea managementului consecințelor, raportat la evoluția situației epidemiologice”, restrângerea exercițiului dreptului la liberă circulație, dreptului la viață intimă, familială și privată, dreptului la învățătură, dreptului de proprietate privată, dreptului la grevă, restrângerea libertății economice, inviolabilității domiciliului și libertății întrunirilor. Deci, Președintele României, ca parte a executivului „bicefal”<sup>16</sup> a reglementat restrângerea unor drepturi și libertăți cetățenești și a stabilit o competență specială de reglementare. Astfel, ministrul afacerilor interne sau înlocuitorul legal al acestuia, „cu acordul prim-ministrului, prin ordonanță militară”, dispune cu privire la „Măsurile de primă urgență cu aplicabilitate graduală prevăzute la pct. 1-7 din anexa nr. 2” la decret, respectiv prin ordin al șefului Departamentului pentru Situații de Urgență sau înlocuitorului legal al acestuia cu privire la „Măsurile de primă urgență cu aplicabilitate graduală prevăzute la pct. 8 din anexa nr. 2” la decret. Asemenea stare de fapt a pus autoritățile publice din zona puterii executive într-o poziție particulară, nouă, în raport cu dreptul administrativ atât din punct de vedere al aplicării normelor care îl compun cât și din punct de vedere al îmbogățirii acestuia prin activitatea de reglementare.

Autoritățile publice din zona puterii executive au mai avut de gestionat numeroase situații de criză, dar ca argumente în alegerea temei vom

---

14 Art. 53. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav. (2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

15 Art. 2, Decretul nr. 195 din 16 martie 2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României.

16 Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, Dana Dana Apostol Tofan, Flavius A. Baias, Viorel Mihai Ciobanu, Valerian Cioclei, Ioan Condor, Anastasiu Crișu, Ștefan Deaconu, Andrei Popescu, Sorin Popescu, Bianca Selejan-Gușan, Milena Tomescu, Verginia Vedinaș, Ioan Vida, Cristina Zamșa, *Constituția României. Comentariu pe articole, ediția 1*, Editura C. H. Beck, 2008.

aminti doar două. Prima este situația imigranților din septembrie 2015<sup>17</sup>, iar a doua este cea refugiaților ucraineni care au fugit din țară ca urmare a declanșării războiului<sup>18</sup>.

Din cele câteva aspecte expuse anterior rezultă că structurile care acționează în sfera puterii executive au o competență materială cuprinzătoare, amplă, care vizează, în particular, drepturile și libertățile cetățenești și, în general, valorile umane așa cum sunt ele afirmate la nivel internațional. Rezultă necesitatea înțelegerii importanței dreptului administrativ pentru protejarea valorilor umane.

## **2. Misiunea dreptului administrativ în societatea românească în raport cu valorile umane**

Fiecare colectivitate umană definește un ansamblu de valori fundamentale proprii pe care le afirmă și le dă caracter obligatoriu prin norme juridice, astfel încât orice membru al colectivității să înțeleagă că trebuie să le respecte, chiar dacă nu și le însușește, total sau parțial, ca fiind valori din propriul patrimoniu de valori morale, spirituale ori materiale. Conținutul acestui ansamblu depinde de mărimea colectivității, de forma de organizare socială, de regimul politic, de zona geografică în care există colectivitatea. Zestrea genetică a individului uman fiind unică, rezultă că și comportamentul social al acestuia este caracteristic. Drept urmare, pentru a fi respectate normele juridice prin care au fost consacrate valorile fundamentale ale colectivității, pentru a fi aplicate, este necesar ca ele să fie cunoscute și să existe create condițiile materiale necesare aplicării acestora. Rezultă necesitatea existenței unei mulțimi de norme juridice care să reglementeze tocmai aspectele referitoare la activitatea de transpunere în practică a legislației și necesitatea existenței unui sistem de entități special realizate pentru a acționa cu scopul de a crea condițiile materiale necesare oamenilor pentru a putea lua cunoștință despre existența și despre conținutul legislației, pentru a putea aplica prevederile normative și, la nevoie, pentru a-i determina prin constrângere pe indivizii cu comportament deviant să își modifice conduita și să o armonizeze cu cadrul legal. Dată fiind multi-

---

17 <https://www.digi24.ro/stiri/externe/mapamond/victor-ponta-despre-cotele-de-imigranti-romania-nu-a-primit-toate-drepturile-dar-in-schimb-primeste-toate-obligatiile-437549>, vizitat la 20 octombrie 2022.

18 <https://www.gov.ro/ro/pagina/facilitati-pentru-refugiati-din-ucraina>, vizitat la 20 octombrie 2022.

tudinea aspectelor de reglementat, numărul de acte normative este atât de mare încât din dreptul public s-a desprins o ramură, ca un drept special, numită drept administrativ. Rezultă, deci, necesitatea obiectivă a existenței dreptului administrativ ca ramură de drept, dreptul administrativ fiind tocmai *mulțimea normelor juridice care reglementează activitatea de transpunere în practică a legislației*. Deci, misiunea dreptului administrativ, în societatea românească și nu numai, este aceea de a coordona conduita guvernanților și guvernanților în demersul de transpunere în practică a legislației, legislație în care sunt consacrate tocmai valorile umane. Un asemenea demers include elaborarea de acte administrative normative acolo unde legea nu este clară sau unde legea tace. Este vorba despre norme de aplicare a unor legi, despre instrucțiuni, etc. Această componentă prezintă un interes deosebit pentru analiza reușitelor și neîmplinirilor legiuitorului român în materia dreptului administrativ.

Normele juridice în sine neputând produce efecte decât în raport cu oamenii și prin intermediul oamenilor, a rezultat necesitatea constituirii unui sistem de entități special realizate pentru a acționa în vederea creării condițiilor materiale necesare oamenilor pentru a putea afla despre existența și despre conținutul legislației, pentru a putea aplica prevederile normative și, la nevoie, pentru a-i determina pe indivizii cu comportament deviant să își modifice conduita și să o armonizeze cu cadrul legal. Acest sistem de elemente structurale cu sau fără personalitate juridică se numește *administrație publică*. Este accepțiunea structurală a conceptului. Aceeași denumire o poartă și activitatea de creare a condițiilor materiale pentru ca membrii colectivității să poată lua cunoștință despre existența și despre conținutul legislației, activitatea de aplicare nemijlocită a legislației și activitatea de utilizare, la nevoie, a forței coercitive a statului sau a colectivității locale, în acest caz fiind în prezența *accepțiunii funcționale a conceptului*.

### **3. Reușite și neîmpliniri ale legiuitorului român în materia dreptului administrativ**

Pentru a putea vorbi despre reușite și neîmpliniri ale legiuitorului român în materia dreptului administrativ este necesar a avea în atenție câteva din caracteristicile dreptului administrativ<sup>19</sup>, așa cum rezultă din definiție:

---

19 Alina Livia Nicu, *Instituția publică în dreptul administrativ*, Editura Universitaria, Craiova, 2003, pp. 152-159; Alina Livia Nicu, *Drept administrativ*, Editura Didactică



- *Dreptul administrativ conține reglementări referitoare la o categorie de relații sociale de un tip special și acționează cu instrumente juridice specifice, aceste aspecte fiind două laturi ale caracterului autonom al acestei ramuri de drept.*

Relațiile sociale de tip special pe care le reglementează sunt cele care se formează în legătură cu satisfacerea acelor necesități care, prin aria lor de cuprindere, depășesc posibilitățile oricărui individ, sunt vitale pentru o colectivitate dată și, în același timp, pentru fiecare dintre membrii acesteia, iar inițiativa privată nu le poate satisface. Aceste necesități formează conținutul interesului public. Deci, relațiile sociale reglementate prin normele de drept administrativ au ca obiect satisfacerea interesului public.

În ceea ce privește instrumentele juridice specifice, acestea sunt:

a) „în timp ce raporturile dintre particulari – persoane fizice; persoane juridice de drept privat – se bazează pe egalitatea juridică a participanților la relația socială reglementată prin norma de drept privat, în materia dreptului public, în general, și a dreptului administrativ, în particular, se folosește ca instrument specific *puterea publică*”<sup>20</sup>, ceea ce are drept consecință *inegalitatea juridică a subiectelor de drept implicate în raportul juridic.*

În literatura de specialitate s-a apreciat că deși este criticabilă din punct de vedere al formulării expresia inegalitate juridică, totuși ea trebuie acceptată ca fiind impusă de tradiție în practica juridică și este definită ca „ansamblul de prerogative acordate administrației pentru a-i permite să facă să prevaleze interesul general dacă el se află în conflict cu interese particulare”<sup>21</sup>. Necesitatea inegalității juridice a rezultat din aceea că, „dacă s-ar fi folosit egalitatea juridică a subiectelor și în dreptul public – implicit în dreptul administrativ – cu forma sa de exprimare acordul de voință al subiectelor de drept (contractul), s-ar fi ajuns la situația că, ori de câte ori un interes al unui particular ar fi fost contrar interesului public, exprimându-și dezacordul particularul, s-ar fi ajuns la paralizarea activității administrației publice”<sup>22</sup>.

b) spre deosebire de dreptul civil, unde se lucrează cu conceptul de capacitate juridică, în dreptul administrativ se folosește în calitate de concept

---

și Pedagogică, București, 2007, pp. 142-147; Alina Livia Nicu, *Drept administrativ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007, pp. 114-118.

20 Alina Livia Nicu, *Drept administrativ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007, pp. 114-115.

21 Jean Rivero, Jean Waline, *Droit administratif*, 14<sup>e</sup> édition, Dalloz, Paris, 1992, p. 11.

22 Alina Livia Nicu, op.cit, p.115.

*echivalent competența*, deosebirea principală între capacitatea civilă și competență fiind aceea că în timp ce capacitatea civilă este definită în legătură cu existența unor drepturi și obligații particulare ale subiecților de drept – persoane fizice sau juridice – competența se referă la instituirea prin norme juridice a permisiunii și, eventual, a obligației unei persoane juridice de drept public sau a unei componente structurale a unei persoane juridice de drept public, de a acționa într-un anumit mod pentru îndeplinirea uneia sau mai multor atribuții.

c) în dreptul administrativ bunurile mobile și imobile aflate în proprietatea colectivității formează domeniul public sau domeniul privat al colectivității, bunuri supuse unui regim juridic special definit de cele trei caracteristici ale bunurilor care îl compun: *inalienabilitate, imprescriptibilitate, insesizabilitate*.

- Dreptul administrativ are *caracter dinamic*, normele juridice care îl compun modificându-se relativ repede, în funcție de evoluția relațiilor sociale, pentru că se modifică aproape continuu conținutul noțiunilor de bine public și de interes public.
- Dreptul administrativ reglementează în special domeniul serviciilor publice administrative, dar nu exclusiv, caracteristică fiind obligația ca pentru a fi în prezența unui raport juridic de drept administrativ *cel puțin un subiect al raportului juridic să fie o alcătuire socială din administrația publică sau o instituție asimilată unei asemenea entități*.
- În dreptul administrativ ponderea o dețin normele imperative și predomină raporturile nepatrimoniale<sup>23</sup>.

Fiind vorba despre satisfacerea interesului public, normele de drept administrativ trebuie să răspundă unor exigențe legale<sup>24</sup> și funcționale privind claritatea, precizia, previzibilitatea actului normativ pentru că „deopotrivă legiuitorul, cetățenii și entitățile din administrația publică

---

23 Iulian Nedelcu, *Elemente de drept administrativ*, Editura Oltenia, Craiova, 1994, p. 19.

24 Legea nr. 24 din 27 martie 2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 31 martie 2000, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 25 august 2004, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010 și modificată prin Legea nr. 29 din 11 martie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 24 din 27 martie 2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

trebuie să vorbească aceeași limbă, să înțeleagă mesajele pe care și le trimite reciproc fie, pe de o parte, sub formă de valori sociale fundamentale și reguli de conduită de respectat înscrise în norme juridice, fie, pe de altă parte, sub formă de cerințe, de solicitări, de obiective de materializat<sup>25</sup>. Însăși Curtea Constituțională a României a dispus cu privire la claritatea și precizia normelor juridice, în Decizia nr. 30 pronunțată la 27 ianuarie 2016 reținând că: „potrivit Art. 8 alin. (4) teza întâi din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, «textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce», iar potrivit Art. 36 alin. (1) din aceeași lege, «actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie». Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea a reținut că prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară.”<sup>26</sup>.

Analizând ansamblul de norme juridice adoptate de Parlament și autoritățile administrației publice centrale în perioada 22 decembrie 1989 – 20 noiembrie 2022 se poate observa activitatea impresionantă, fiind adoptate 178873 acte normative<sup>27</sup>, dintre care actele normative din domeniul drept administrativ ocupă un loc primordial. Spre exemplu, pentru perioada 22 decembrie 1989 – 31 decembrie 1989, din cele 53 de acte normative adoptate de Consiliul Frontului Salvării Naționale un număr important sunt de drept administrativ:

---

25 Alina Livia Nicu, Considerații privind claritatea, precizia, previzibilitatea actului normativ și patologia raporturilor juridice de drept administrativ, *Revista de Drept Public*, nr. 3/2018, Editura Universul Juridic, București, pp. 34-42.

26 Decizia nr. 30 pronunțată la 27 ianuarie 2016 și publicată în *Monitorul Oficial al României* nr. 117 din 16 februarie 2016, punctul 26, <https://lege5.ro/Gratuit/he2dsmznga/decizia-nr-30-2016-asupra-admiterii-sesizarii-de-neconstitutionalitatea-dispozitiilor-art-137-alin-3-4-si-5-din-regulamentul-camerei-deputatilor>

27 Conform [https://www.cdep.ro/pls/legis/legis\\_pck.frame](https://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.frame) vizitat la 21 noiembrie 2022

- Dintre cele 10 decrete-lege patru se referă la abrogarea unor acte normative printre care se găsesc și acte conținând norme juridice de drept administrativ, unul conține norme juridice referitoare la constituirea Guvernului României<sup>28</sup>, iar alte două vizează măsuri operative cum ar fi repatrierea cetățenilor români și reglementarea prețului la energia electrică.
- Dintre cele treizeci și nouă de decrete toate conțin norme de drept administrativ.
- H.G. nr. 1/31.12.21989 este act administrativ normativ prin natura sa și prin organul emitent.

De asemenea, în anul 1990, din 42 de legi adoptate de Parlament o treime conțin norme de drept administrativ, dintre care unele sunt acte normative de referință pentru activitatea de transpunere în practică a legislației și pentru asigurarea protejării valorilor umane. *Exempli gratia* menționăm: Legea nr. 37 din 7 decembrie 1990 pentru organizarea și funcționarea Guvernului<sup>29</sup>, Legea nr. 29 din 7 noiembrie 1990 – Legea contenciosului administrativ<sup>30</sup>, Legea nr. 5 din 19 iulie 1990 privind administrarea județelor, municipiilor, orașelor și comunelor până la organizarea de alegeri locale<sup>31</sup>. În același an au fost adoptate nouăzeci și nouă de hotărâri de Guvern și emise paisprezece acte de către organe de specialitate ale administrației publice centrale.

Anul 1991 a adus 1121 acte în zestre națională de acte normative, dintre care emanând de la Guvern nouăzeci și nouă de hotărâri, două circulare, trei precizări și două regulamente, treizeci și trei acte emise de către organe de specialitate ale administrației publice centrale, optzeci și două de legi adoptate de Parlament dintre care unele sunt legi fundamentale pentru domeniul dreptului administrativ: Legea nr. 69 din 26 noiembrie 1991 – Legea administrației publice locale<sup>32</sup>, Legea nr. 10 din 29 ianuarie

---

28 DECRET-LEGE nr. 10 din 31 decembrie 1989 privind constituirea, organizarea și funcționarea Guvernului României, publicat în Monitorul Oficial nr. 9 din 31 decembrie 1989.

29 Publicată în Monitorul Oficial nr. 137 din 8 decembrie 1990.

30 Publicată în Monitorul Oficial nr. 122 din 8 decembrie 1990.

31 Publicată în Monitorul Oficial nr. 90 din 20 iulie 1990.

32 Publicată în Monitorul Oficial nr. 238 din 28 noiembrie 1991.

1991 privind finanțele publice<sup>33</sup>, Legea nr. 21 din 1 martie 1991 – Legea cetățeniei române<sup>34</sup> etc...

Analizând această cantitate impresionantă de acte normative, dar urmărind cu precădere actele normative care reglementează domeniile fundamentale din relațiile sociale în care este implicată și administrația publică – cum sunt: administrația publică centrală, administrația publică locală, funcția publică, contenciosul administrativ, domeniul public – au fost constatate atât aspecte pozitive cât și aspecte negative.

Un prim aspect pozitiv este preocuparea permanentă pentru a asigura concordanța între nivelul de evoluție al relațiilor sociale și conținutul normelor juridice care reglementează relațiile sociale respective. Astfel:

- În ceea ce privește administrația publică centrală, considerând pentru studiu reglementările privind organizarea și funcționarea Guvernului României, se constată că Decretul-Lege nr. 10 din 31 decembrie 1989 privind constituirea, organizarea și funcționarea Guvernului României a fost înlocuit de Legea nr. 37 din 7 decembrie 1990 pentru organizarea și funcționarea Guvernului, care a fost abrogată prin Legea nr. 90 din 26 martie 2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor<sup>35</sup>, care și-a încetat acțiunea prin intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ<sup>36</sup>.

Este demn de menționat că în perioada 2001-2019 Legea nr. 90 din 26 martie 2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor a suferit douăzeci și opt de modificări dintre care șaisprezece prin ordonanțe de urgență și una prin ordonanță simplă, ceea ce demonstrează preocuparea continuă a Guvernului pentru asigurarea concordanței între calitatea reglementării și nivelul de dezvoltare a relațiilor sociale.

- În ceea ce privește administrația publică locală, considerând pentru studiu Legea nr. 69 din 26 noiembrie 1991 – Legea administrației publice locale, se constată că aceasta a produs efecte până în anul 2001, când a fost înlocuită de Legea nr. 215 din 23 aprilie 2001-

---

33 Publicată în Monitorul Oficial nr. 23 din 30 ianuarie 1991.

34 Publicată în Monitorul Oficial nr. 44 din 6 martie 1991.

35 Publicată în Monitorul Oficial nr. 164 din 2 aprilie 2001.

36 Publicată în Monitorul Oficial nr. 555 din 5 iulie 2019.

Legea administrației publice locale<sup>37</sup>, care și-a încetat activitatea prin intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ.

Se impune și în acest caz făcută o mențiune: în perioada 2001-2019 Legea administrației publice locale a suferit treizeci și opt de modificări, dintre care douăsprezece prin ordonanțe de urgență, existând ani în care legea a suferit mai multe modificări anual (trei în 2004 și 2014, patru în 2008, cinci în 2012, șase în 2015).

- În ceea ce privește funcția publică un aspect negativ este faptul că abia în anul 1999 a intrat în vigoare un act normativ care să reglementeze funcția publică în România.

Este vorba despre Legea nr. 188 din 8 decembrie 1999 privind Statutul funcționarilor publici<sup>38</sup>. Aceasta a produs efecte până la intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ. Pe perioada de valabilitate această lege a suferit cincizeci și două de modificări, fiind republicată în Monitorul Oficial nr. 251 din 22 martie 2004 și în Monitorul Oficial nr. 365 din 29 mai 2007, modificările prin ordonanțe de urgență fiind în număr de cincisprezece.

- Contenciosul administrativ a fost de asemenea considerat o valoare socială fundamentală, în calitatea sa de mijloc de reglare socială prin aceea că are rolul de instrument de înlăturare a aspectelor de nelegalitate sau a efectelor excesului de putere posibil de întâlnit în cadrul raporturilor juridice de drept administrativ, fiind reglementat încă din anul 1990, înainte de a avea o Constituție, prin Legea nr. 29 din 7 noiembrie 1990 – Legea contenciosului administrativ<sup>39</sup>.

Această lege și-a încetat activitatea în anul 2004 prin intrarea în vigoare a Legii nr. 554 din 2 decembrie 2004 – Legea contenciosului administrativ<sup>40</sup>, în vigoare și în prezent. Legea nr. 554/2004 a suferit și ea numeroase modificări, dar, fiind o lege care reglementează o procedură judiciară specială, a resimțit din plin efectele jurisprudenței Curții Constituționale a României sesizată cu excepții de neconstituționalitate de către justițiabili în diferite dosare aflate la acele momente pe rolul instanțelor de judecată. Astfel, legea a fost modificată prin: Decizia nr. 647 din 5 octombrie 2006 referitoare la ex-

37 Publicată în Monitorul Oficial nr. 204 din 23 aprilie 2001.

38 Publicată în Monitorul Oficial nr. 600 din 8 decembrie 2009.

39 Publicată în Monitorul Oficial nr. 122 din 8 noiembrie 1990.

40 Publicată în Monitorul Oficial nr. 1154 din 7 decembrie 2004.

cepția de neconstituționalitate a prevederilor Art. 4 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, Decizia nr. 65 din 25 ianuarie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Art. 1 alin. (9) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, Decizia nr. 1.352 din 19 octombrie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Art. 14 alin. (4) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, Decizia nr. 1.609 din 9 decembrie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Art. 21 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, Decizia nr. 302 din 1 martie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Art. 7 alin. (4), Art. 17 lit. f), Art. 20 și Art. 28 alin. (1) din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, precum și ale Art. 5 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, Decizia nr. 1.039 din 5 decembrie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 299/2011 pentru abrogarea alin. (2) al Art. 21 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale Art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

- În materia domeniului public reglementarea prin lege specială a apărut abia în anul 1998 sub forma Legii nr. 213 din 17 noiembrie 1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 448 din 24 noiembrie 1998, lege care a suferit modificări substanțiale prin Legea nr. 71 din 3 iunie 2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil și prin intrarea în vigoare a Codului administrativ. Este necesară chiar o mențiune specială pentru acest act normativ. Conform prevederilor Art. 597 alin. (2) litera m din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ din această lege au fost abrogate normele juridice cuprinse în Art. 3 – 4, 8 – 10, 12, 14 – 16, 18 – 27 și anexa la lege. Având în vedere că prin Legea nr. 71 din 3 iunie 2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil s-a dispus ca începând cu data de 1 octombrie 2011 să fie abrogate prevederile Art. 1, Art. 2, Art. 5, Art. 7, Art. 10 alin. (1), Art. 11, Art. 12 alin. (1)-(4) și (6), Art. 13, Art. 17, rezultă că din acest act normativ în prezent este în vigoare doar articolul 6, care precizează: „Articolul 6 (1) Fac parte din domeniul public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale și bunurile dobândite de stat în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, dacă au intrat

în proprietatea statului în temeiul unui titlu valabil, cu respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care România era parte și a legilor în vigoare la data preluării lor de către stat. (2) Bunurile preluate de stat fără un titlu valabil, inclusiv cele obținute prin vicierea consimțământului, pot fi revendicate de foștii proprietari sau de succesorii acestora, dacă nu fac obiectul unor legi speciale de reparație. (3) Instanțele judecătorești sunt competente să stabilească valabilitatea titlului.” O astfel de stare fapt corespunde unei reglementări de calitate defectuoasă, fiind greu de înțeles chiar și pentru un jurist de ce acest articol nu a putut fi inserat în unul dintre actele normative modificatoare.

În concluzie, printre aspectele pozitive ce caracterizează activitatea subiectelor de drept având competență de reglementare prin norme de drept administrativ în materia valorilor umane se află preocuparea permanentă de a asigura concordanță între nivelul de evoluție al relațiilor sociale, respectiv conținutul interesului public, pe de o parte și conținutul normelor juridice, pe de altă parte. Alt aspect pozitiv este operativitatea cu care se reglementează, dar operativitatea este dublată de caracterul excesiv de dinamic al normelor juridice, ceea ce generează dificultate în a opera cu ele. Pentru a evita acest neajuns este utilă și necesară republicarea periodică a actelor normative cu multe modificări. Totuși operativitatea este un aspect necesar, util și benefic, fapt dovedit în gestionarea situațiilor de criză cum a fost cazul Pandemiei de Covid-19, când operativitatea în reglementare a salvat vieți omenești, respectiv cazul primirii refugiaților din Ucraina când preluarea refugiaților s-a făcut în condiții optime prin conlucrarea guvernanților și a voluntarilor.

Un aspect pozitiv este adoptarea, după o perioadă lungă de documentare și activitate de redactare, a Codului administrativ, dar această realizare este umbrată de faptul că procedura de adoptare a fost reglementarea prin ordonanță de urgență a Guvernului, în loc de reglementare prin procedura parlamentară. Consecința negativă a modului de adoptare este vizibilă în faptul că până în prezent Codul administrativ a fost modificat de 24 de ori astfel: prin douăsprezece ordonanțe de urgență, prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 240 din 3 iunie 2020 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2020 privind prelungirea mandatelor autorităților administrației publice locale cuprinse în perioada 2016-2020,



unele măsuri pentru organizarea alegerilor locale din anul 2020, precum și modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2020 și prin unsprezece legi, astfel încât deja este necesară republicarea acestuia. Cu privire la calitatea reglementării prin Codul administrativ sunt multe aspecte criticabile, dar mă limitez la a menționa amestecul de norme de drept material cu normele de drept procedural<sup>41</sup>. Acest neajuns este determinat de lipsa unui Cod de procedură administrativă, act normativ aflat în lucru și pe care îl așteptăm să intre în vigoare cât mai repede pentru a se putea modifica în mod corespunzător și Codul administrativ astfel încât să fie un veritabil cod administrativ, nu un codex așa cum pare a fi acum.

Referindu-ne la adoptarea Codului administrativ prin ordonanță de urgență ajungem la un alt aspect negativ: reglementarea în exces prin ordonanțe de urgență. Reglementarea prin ordonanțe de urgență este un mijloc de reglementare excepțional instituit de legiuitorul constituant pentru soluționarea unor situații în care reglementarea prin procedură parlamentară ar întârzia satisfacerea interesului public. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională a României. Așa cum am arătat și cu alt prilej<sup>42</sup>, Curtea Constituțională în paragraful 74 din Decizia nr. 68 din 27 februarie 2017<sup>43</sup> referitoare la cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre Guvernul României și Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, cerere formulată de Președintele Senatului, făcând trimitere la Decizia nr. 63 din 8 februarie 2017 referitoare la cererile de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritatea executivă – Guvernul României, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare – Parlamentul României, pe de altă parte, precum și dintre autoritatea executivă – Guvernul României, pe de o parte, și autoritatea judecătorească – Consiliul Superior al Magistraturii, pe de altă parte, cereri formulate de președintele Consiliului Superior al Magistraturii, respectiv de Președintele României<sup>44</sup>, a reținut

---

41 Spre exemplu Art. 308 din O.U.G. nr. 57/2019 intitulat „Procedura administrativă de inițiere a concesiunii” sau Art. 311 intitulat „Principii pentru atribuirea contractului de concesiune de bunuri proprietate publică”.

42 Nicu Alina-Livia, *Guvernul și administrația ministerială*, Editura Sitech, Craiova, 2020, pp. 57-58.

43 Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 181 din 14 martie 2017.

44 Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 145 din 27 februarie 2017.

că „regula este aceea că Guvernul nu dispune de dreptul de reglementare primară a relațiilor sociale, ci doar de a adopta legislația secundară”<sup>45</sup> și „cu toate că, prin efectul abilitării, Guvernul emite un act care, prin conținutul său, are caracter legislativ, fiind consecința unei delegări legislative, ordonanța rămâne un act administrativ al autorității executive”<sup>46</sup> rațiunea pentru care a fost reglementată existența sa fiind aceea că „ordonanța de urgență, ca act normativ ce permite Guvernului, sub controlul Parlamentului, să facă față unei situații extraordinare, se justifică prin necesitatea și urgența reglementării acestei situații care, datorită circumstanțelor sale, impune adoptarea de soluții imediate în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public”<sup>47</sup>. Cu același prilej<sup>48</sup> am reținut că în Decizia nr. 83 din 19 mai 1998 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/1997 pentru modificarea și completarea Legii administrației publice locale nr. 69/1991, republicată<sup>49</sup>, Curtea Constituțională, raportându-se la sintagma existentă atunci în Constituție și înlocuită în 2003 prin „situații extraordinare”, a clarificat ceea ce definește o situație pentru a fi excepțională, extraordinară în sensul că se abate mult de la situația obișnuită, comună, reținând că „are un caracter obiectiv, în sensul că existența sa nu depinde de voința Guvernului, care, în asemenea împrejurări, este constrâns să reacționeze prompt pentru apărarea unui interes public pe calea ordonanței de urgență”.

Deci, oricât de mult s-ar dori satisfacerea de îndată a interesului public prin reglementare se impune a se evita folosirea ordonanțelor de urgență în exces.

Un alt aspect negativ evidențiat și cu alt prilej<sup>50</sup> este acela că nu există responsabilitatea actorilor implicați în activitatea de normare pentru calitatea normelor juridice, nici chiar în cazul în care există decizii ale Curții Constituționale a României de admitere a excepțiilor de neconstituționa-

---

45 Paragraful 89 din Decizia Curții Constituționale nr. 63 din 2017.

46 Paragraful 90 din Decizia Curții Constituționale nr. 63 din 2017.

47 Paragraful 91 din Decizia Curții Constituționale nr. 63 din 2017.

48 Nicu Alina-Livia, *Guvernul și administrația ministerială*, Editura Sitech, Craiova, 2020, pp. 58-59.

49 Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 8 iunie 2017.

50 Nicu Alina Livia, *The Responsibility of Subjects Implicated in the Adoption of Unconstitutional Norms in Romania*, «International Conference on European Integration – Realities and Perspectives», Galați, 2012, EIRP Proceedings, vol. 7 (2012), Online ISSN: 2069-9344 | Print ISSN: 2067-9211, pp. 293-301.

<http://www.proceedings.univ-danubius.ro/index.php/eirp/article/view/1261>.

litate a unor norme juridice. Prin analiza statistică a jurisprudenței Curții Constituționale a României în perioada 1993–2011 s-a observat că anual au fost admise între 9 și 35 de excepții de neconstituționalitate dintre care majoritatea au rezultat din controlul ulterior, mai exact 26. În această perioadă, în urma controlului posterior, Curtea a identificat cel puțin trei norme juridice (în anul 2005) din legislația română care erau în contradicție cu prevederile Constituției României, admitând că printr-o decizie a fost declarată neconstituțională o singură normă juridică. Analizând conținutul deciziilor de admitere pentru aceeași perioadă se observă că începând cu anul 1998 Curtea Constituțională a admis și un număr semnificativ de excepții de neconstituționalitate a unor norme juridice adoptate de Guvern în virtutea prerogativei constituționale conferite Guvernului, prerogativă numită „delegare legislativă”. Analizând cadrul legal privind activitatea de reglementare constatăm că articolul 72 aliniat (1) din Constituție se precizează „Deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului”. Având în vedere că adoptarea legilor se face prin vot, formularea amendamentelor, susținerea amendamentelor sau susținerea necesității de a fi respinse se fac prin exprimarea punctelor de vedere la tribuna Parlamentului, iar adoptarea sau respingerea lor se face prin vot, rezultă că parlamentarii au doar o responsabilitate morală în raport cu procesul de legiferare și cu calitatea normelor juridice. Analizând și prevederile Legii nr. 73 din 3 noiembrie 1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului legislativ și prevederile din Constituție referitoare la rolul Președintelui în activitatea de normare se constată că niciun actor implicat în procedura de legiferare nu răspunde juridic pentru calitatea reglementării.

#### 4. Concluzii

În concluzie, cadrul legislativ românesc referitor la valorile umane este un cadru generos, amplu, dar deseori calitatea reglementării este defectuoasă pentru că delegarea legislativă înlocuiește procedura de reglementare parlamentară și pentru că nu există responsabilitatea actorilor implicați în procesul de reglementare. Apreciem de *lege ferenda* necesară adoptarea Codului de procedură administrativă, modificarea Codului administrativ astfel încât să nu mai cuprindă norme de procedură și reglementarea mai riguroasă a procesului de control efectuat de Consiliul Legislativ.

## Bibliografie selectivă:

### I. Cursuri. Monografii

- Muraru, Ioan; Tănăsescu, Elena Simina; Tofan, Dana Apostol; Baias, Flavius A.; Ciobanu, Viorel Mihai; Cioclei, Valerian; Condor, Ioan; Crișu, Anastasiu; Deaconu, Ștefan; Popescu, Andrei; Popescu, Sorin; Se-lejan-Gușan, Bianca; Tomescu, Milena; Vedinaș, Verginia; Vida, Ioan; Zamșa, Cristina, *Constituția României. Comentariu pe articole, ediția 1*, Editura C. H. Beck, 2008.
- Nedelcu, Iulian, *Elemente de drept administrativ*, Editura Oltenia, Craiova, 1994
- Nicu, Alina Livia, *Instituția publică în dreptul administrativ*, Editura Universitaria, Craiova, 2003
- Nicu, Alina Livia, *Drept administrativ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2011
- Nicu, Alina Livia, *Drept administrativ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007
- Nicu, Alina Livia, *Guvernul și administrația ministerială*, Editura Sitech, Craiova, 2020
- Rivero, Jean ; Waline, Jean, *Droit administratif*, 14e édition, Dalloz, Paris, 1992

### II. Studii și articole

- Nicu, Alina Livia, *Considerații privind claritatea, precizia, previzibilitatea actului normativ și patologia raporturilor juridice de drept administrativ*, Revista de Drept Public, nr. 3/2018, Editura Universul Juridic, București, pp. 34-42.
- Nicu, Alina Livia, *The Responsibility of Subjects Implicated in the Adoption of Unconstitutional Norms in Romania*, «International Conference on European Integration – Realities and Perspectives», Galați, 2012, EIRP Proceedings, Vol 7 (2012), Online ISSN: 2069 – 9344 | Print ISSN: 2067 – 9211, paginile 293-301.
- <http://www.proceedings.univ-danubius.ro/index.php/eirp/article/view/1261>

### III. Legislație

- ✦ Constituția României, în forma revizuită în 2003
- ✦ Legea nr. 24 din 27 martie 2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative
- ✦ O.U.G. nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență
- ✦ DECRET-LEGE nr. 10 din 31 decembrie 1989 privind constituirea, organizarea și funcționarea Guvernului României, publicat în Monitorul Oficial nr. 9 din 31 decembrie 1989
- ✦ Decretul nr. 195 din 16 martie 2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României

### IV. Resurse electronice

- ✦ [https://ro.wikipedia.org/wiki/Revolu%C8%9Bia\\_Rom%C3%A2n%C4%83\\_din\\_1989](https://ro.wikipedia.org/wiki/Revolu%C8%9Bia_Rom%C3%A2n%C4%83_din_1989)
- ✦ [https://ro.wikipedia.org/wiki/Victime\\_ale\\_Revolu%C8%9Biei\\_Rom%C3%A2ne\\_de\\_la\\_1989](https://ro.wikipedia.org/wiki/Victime_ale_Revolu%C8%9Biei_Rom%C3%A2ne_de_la_1989)
- ✦ [https://romania.representation.ec.europa.eu/despre-noi/scurt-istoric-al-relatiilor-dintre-romania-si-uniunea-europeana\\_ro](https://romania.representation.ec.europa.eu/despre-noi/scurt-istoric-al-relatiilor-dintre-romania-si-uniunea-europeana_ro)
- ✦ [https://en.wikipedia.org/wiki/COVID-19\\_pandemic\\_in\\_Romania](https://en.wikipedia.org/wiki/COVID-19_pandemic_in_Romania)
- ✦ <https://www.digi24.ro/stiri/externe/mapamond/victor-ponta-despre-cotele-de-imigranti-romania-nu-a-primit-toate-drepturile-dar-in-schimb-primeste-toate-obligatiile-437549>
- ✦ <https://www.gov.ro/ro/pagina/facilitati-pentru-refugiatii-din-ucraina>
- ✦ [https://www.cdep.ro/pls/legis/legis\\_pck.frame](https://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.frame)